

Syskon som anhöriga

Region Östergötland har beslutat att också inkludera syskon i begreppet ”barn som anhöriga”, även om inte lagtexten inkluderar dem. Det innebär att syskon till sjuka barn och ungdomar också ska uppmärksammas särskilt, och få åldersanpassad information.

Tipsen angående möte med barn och unga i denna folder går även att använda sig av vid syskon som anhöriga. Dokumentera också då i mallen *Barn som närstående*, men använd inte första sökordet. Tänk på att endast dokumentera det mest nödvändiga i det sjuka barnets journal, och upprätta en egen journal för syskonet om det behövs mer omfattande stöd. Lämplig KVÅ-kod kan vara DU007.

Kontaktinformation

Se gärna sidan *Barn som anhöriga* på LISA för mer information.

Om barnets förälder plötsligt avlider kontakta Barntraumateamet i respektive länsdel (Linköping, Norrköping eller Motala) via Region Östergötlands växel.

Vid frågor kring barn som far illa och riktlinjer kring orosanmälan, se *Barnskyddsteam Region Östergötlands* sida på Lisa eller kontakta dem per telefon. Nummer finns på JourLisa eller via regionens växel. Konsultation vardagar 08.00-15.00.

Anhörigcenter i Linköping, Norrköping och Motala erbjuder stödverksamhet till både vuxna och barn. För mer information besök respektive kommuns hemsida.

Se även 1177.se sökord ”Barn som anhörig” eller ”När en vuxen i din familj inte mår bra”.



Att tänka på när barn
och unga är anhöriga

Att tänka på när barn och unga är anhöriga

Enligt 5 kap. 7 § i Hälso- och sjukvårdslagen är hälso- och sjukvården skyldig att tillgodose barns behov av information, råd och stöd om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med:

1. har en psykisk störning eller en psykisk funktionsnedsättning.
2. har en allvarlig fysisk sjukdom eller skada.
3. har ett missbruk av alkohol, annat beroendeframkallande medel eller spel om pengar.
4. oväntat avlider.

Ibland kan vi vuxna vilja skydda barn genom att inte tala om det svåra. Barn förstår ofta mer än vi tror och när de inte vet hur det ligger till kan det leda till mycket oro. Barn tar lätt på sig skuld helt obefogat. Genom att barnet får rätt stöd och svar på sina frågor kan deras oro lindras, vilket är gynnsamt för både barnet och resten av familjen.

Alla medarbetare har ansvar för att uppmärksamma barn som anhöriga. Varje verksamhetschef har ansvar för att se till så att den egna verksamheten har rutiner och tillräcklig kompetens i dessa frågor. Se gärna riktlinjen *Barn som anhöriga/närstående*, sökbar via LISA, för ytterligare information.

Att tänka på i mötet med vuxna patienter eller andra närstående vuxna:

- Fråga om patienten har närstående barn. Alla barn i hushållet räknas och även barn från tidigare relationer. Hur gamla är barnen?
- Hur mår vart och ett av barnen just nu? Får de sina behov tillgodosedda? Vet barnet om vad som har hänt? Finns det någon mer vuxen person i barnets närhet som behöver information och kan ge stöd?
- Hjälpt de vuxna att förstå barnets situation. Hur påverkas barnet av det som händer på kort och lång sikt.
- Uppmuntra de vuxna att prata med barnet om situationen. Erbjud professionellt stöd om det behövs.
- Kom överens om hur information, råd och stöd till barnet ska se ut.
- Dokumentera i mallen *Barn som närstående* och använd KVÅ-koderna DU055, DU056 och DU057.

Frågor att ställa till den vuxne:

- Har barnet fått information om situationen?
- Är du orolig för barnet?
- Hur fungerar vardagen? Matlagning, skola, aktiviteter etc.
- Vill du ha hjälp att informera barnet? Vi kan prata innan om vad du ska säga om du vill?

Att tänka på i mötet med barn och unga:

- Kom överens med den vuxna vad du ska berätta för barnet.
- Ge helst information, råd och stöd till barn/unga tillsammans med föräldrar/annan vuxen närstående.
- Berätta om vad som hänt den vuxne och hur hen får hjälp. Berätta översiktligt men konkret på ett lättförståeligt sätt.
- Utgå ifrån det barnet sett, hört, anat och märkt.
- Var lyhörd och låt barnet visa vägen. Uppmärksamma fantasier och hjälp till att göra det begripligt.
- Avlasta barnet från ansvar och skuld. Var tydlig med att det som händer inte är orsakat av barnet eller barnets fel.
- Var tydlig med att barnets tankar och reaktioner är normala.
- Ge barnet tid att reagera och tid att få berätta och ställa frågor.
- Lämna inte barn/unga ensamma efter svåra besked. De behöver sällskap.
- Fortsätt att ge stöd till föräldrar och vuxna närstående att fortsätta prata med barnet.
- Dokumentera i mallen *Barn som närstående* och använd KVÅ-koderna DU055, DU056 och DU057.

Inledande punkter i samtal med barnet:

- Berätta varför ni ses idag.
- Klargör vilka som är närvarande.
- Vad är syftet med samtalet?
- Hur mycket tid finns avsatt?